

פרי קודש הילולים

בס"ד | וירא תשפ"ה | גליון מס' 137 | שנה ג'

דברי תורה עפ"י הספה"ק "קודש הילולים"

על ידי שהאדם מקדש את העניינים הגשמיים הוא מתעלה יותר מהמלאכים

וַיְרֵא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וּגּוֹ' וַיֹּאמְרוּ בֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ (בראשית יח, ב-ה).

פירש רש"י, "נצבים עליו, לפניו. אבל לשון נקיה היא כלפי המלאכים".

ובמדרש (בראשית רבה מח, יא), "כך תעשה, אמרו, אנו אין לפנינו אכילה ושתיה, אבל אתה, שיש לפניך אכילה ושתיה, כן תעשה לעצמך".

יש לדקדק אם אכן לשון נקיה הוא לומר כלפי המלאכים "נצבים עליו", מפני שהם גבוהים מן האדם, למה בהמשך אמר הכתוב, "והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו" (בראשית יח, ח).

ונראה לפרש, דהמלאכים הם רוחניים המובדלים מן הגשמיות לגמרי, ואין להם לא אכילה ולא שתיה, מה שאין כן האדם הגשמי קרוץ מחומר. אך הצדיקים שמעלים הכל לקדושה, אדרבה האכילה והשתיה הם אמצעים

אברהם אבינו ע"ה התחנן שלא תסור ממנו דבקות הבורא אף לא לרגע אחד

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֶבְדְּךָ (בראשית יח, ג).

פירש רש"י, "ד"א, קודש הוא, והיה אומר להקב"ה להמתין לו עד שירוף יוכניס את האורחים".

יש להבין, איך יאמר אברהם אבינו כן כלפי הקב"ה, והרי אף למלך הדיוט אין לומר כן, וכל שכן למלך מלכי המלכים.

ונראה לומר, כי הנה אברהם אבינו היה דבוק תמיד בהש"ת, וקיים את

הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם בשביל אשתו

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָלָא (בראשית יח, ט).

כשראו המלאכים את גודל הכנסת האורחים של אברהם אבינו ע"ה, ששחט לפניהם ג' בהמות וכו', שאלו "איה שרה אשתך", כלומר האם מרוצה היא בכך ומסכימה עם צדקת פזרונו למצווה זו, והרי אשה צרה עיניה באורחים וכו' (בבא מציעא פז, א).

על האדם לפתוח פתח והקב"ה יעוררו

וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנֵוֹ בֶן שְׁמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹקִים (בראשית כא, ד).

יש לדקדק, מהו השבח לאברהם אבינו, שמל את בנו "כאשר ציוה אותו אלקים", והרי יותר מזה עשה, שהושלך לכבשן האש למען שמו ית, ואף את בנו יצחק לא חשך מלהעלותו לעולה כליל, ומהי ההדגשה שקיים מצות מילה, "כאשר ציוה אותו אלקים".

ונראה לפרש על פי מה שביארנו לעיל פרשת לך לך (ד"ה התהלך לפני והיה תמים, וע"ע בפרשת נצבים ד"ה כי המצוה הזאת) את מאמר חז"ל (נדרים לב, א), "בשעה שאמר לו הקב"ה לאברהם אבינו (בראשית יז, א) "התהלך לפני והיה תמים"

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע ..."

קודש הילולים ח"א עמ' ז'

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."

שם בהקדמה

מעלת שרה אמנו ע"ה

כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֱלֹהֵי שְׂרָה שָׁמַע בְּקֶלְהָ (בראשית כא, יב). פירש רש"י, "למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בבניאות."

אמרו חז"ל (ויקרא רבה ב, א; קהלת רבה ז, כח (א); ילקוט שמעוני רמז תתקעו) על הפסוק (קהלת ז, כח) "אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי", "אדם אחד מאלף מצאתי זה אברהם, ואשה בכל אלה לא מצאתי זו שרה". והדבר צריך ביאור, מדוע דרשו כן על שרה אמנו, שאברהם היה טפל לה בנבואה.

ונראה לי לבאר, דהנה אמרו חז"ל (ברכות טז, ב; ומקורו במסכת שמחות פרק א, הל' יב), "אין קורין אבות אלא לשלושה". ולכאורה קשה, שהלא אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני שמואל א' רמז צז), "אין לך דור שלא יהיו בו כאברהם יצחק ויעקב", ולמה אם כן רק הם נקראו אבות. אלא שהם היו שלמים בתכלית השלימות בכל מידה נכונה, ובדורות הבאים נתמעטה והלכה השלימות, עד שאצל השבטים בני יעקב, רק בהיקבצם יחד נמצאה אצלם דרגת השלימות כמו אצל

האבות. ובדורות שאחריהם הלכו ונתמעטו בעלי שלימות, עד שבדורו של שלמה המלך, רק מתוך קיבוץ אלף איש נמצאה שלימות כמו של אברהם אבינו.

ולעתיד לבוא, כאשר יתקיים מאמר הכתוב (ישעיה יא, ט), "כי מלאה הארץ דעה את ד' וגו'", אזי יתקיים בנו "הקטן יהיה לאלף והצעיר לגוי עצום" (ישעיה ס, כב). שאצל איש אחד תימצא שלימות כזו, שכיום נמצאת רק בהיקבץ אלף אנשים.

וזהו שאמרו, "אדם אחד מאלף מצאתי - זה אברהם", שרק בהיקבץ שלימות ומעלת אלף אנשים נמצא שלימות ומעלות כאברהם אבינו. אך שלימות ומעלות של שרה, "אשה בכל אלה לא מצאתי", שהיתה צדקת גדולה שאפילו בהיקבץ אלף אנשים יחד לא נמצא כמעלתה. (ח"א לב)

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

ביאור שאלתו של יצחק יואיה השה לעולה

הנה האש והעצים ואיה השה לעולה. ויאמר אברהם אלקים יראה לו השה לעולה בני.

צריך להבין, מדוע רק עכשיו שאל יצחק, 'הנה האש והעצים ואיה השה לעולה', הלא כבר לפני היום השלישי ראה את האש והעצים ביד אברהם, ולא שאל כן.

ונראה ליישב, שמשעת יציאתם להר המוריה כבר הבין יצחק שהוא יהיה לעולה, אבל בשעה שנתן עליו אברהם את העצים ועשה בו מלאכה, כדכתיב 'וישם על יצחק בנו, שאל שפיר, 'ואיה השה לעולה'. שהרי אסור לעבוד בקדשים, כדילפינן מדכתיב (דברים טו, ט) 'לא תעבוד בבכור שורך', ולכן סבר יצחק עכשיו שהוא לא יהיה עולה, כיון שאברהם אביו נתן עליו את העצים. ואברהם השיב לו, 'אלקים יראה לו השה לעולה בני'. פירש רש"י,

"כלומר, יראה ויבחר לו השה, ואם אין שיה, לעולה בני". רצה לומר, שיצחק עדיין לא הוקדש לעולה, עד שיגיעו להר המוריה, וכדרך שעשה הלל. כדאינתא בגמרא בסוגיא דבני בתירא (פסחים טו), בדין ערב פסח שחל להיות בשבת, למחר מי שפסחו טלה תוחבו בצמרו, מי שפסחו גדי תוחבו בין קרניו וכו' [פרש"י, ובענין זה הביאו סכיניהן]. ופריך הש"ס, והא קא עביד עבודה בקדשים, כהלל. דתניא, אמרו עליו על הלל מימיו לא מעל אדם בעולתו, אלא מביאה חולין לעזרה ומקדישה, וסומך ידו עליה ושוחטה [פירש רש"י, שלא היה שהות בין הקדישה לשחיטה, שיבואו בה לידי מעילה]. וממילא נשיאת העצים ע"י יצחק לא היתה עבודה בקדשים.

ומנץ למד אברהם לעשות כן. יש לומר, שמצויוויו של הקב"ה, 'זהעלהו שם לעולה', למד אברהם שרק 'שם' יהיה יצחק לעולה, ולא קודם ביאתו שמה. וקל להבין, ופשוט הוא למבין.

לעילוי נשמת

הרה"ח אליעזר צבי ב"ר מאיר קרויס ז"ל מחותנו של רבינו הגה"ק זצ"ל נלב"ע ט"ז מרחשון תרל"א

הרה"ח מיכאל פסח ב"ר דוד גפנר ז"ל נלב"ע י"ט מרחשון תשס"א

הרבנית מרת הינדל בהגה"צ ר' ישראל (רייך) קראוס א"ח הרה"ג מאיר יהודא זצ"ל נלב"ע כ' מרחשון תשמ"א

ת נ צ ב ה

נא להתפלל וללמוד לזכות

הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח חנינא צבי פרקש הי"ו ולחתנו הרה"ח משה שטרן הי"ו לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי' עב"ג החתן יהושע אריה עקשטיין ני"ו

בן הרה"ג משה מנחם שליט"א (דומ"צ ק"ק גאלאנטא)

החתונה בעז"ה ביום חמישי אור ל"א חשון באולמי ארמונות חן טרקלין בני ברק

הרה"ח משה צבי בנימין הי"ו ולחתנו הרה"ח צבי דב קליין הי"ו לרגל נישואי הנכד-הבן החתן ארי'ה ני"ו

עב"ג הכלה תחי' בת הרב נתן יהודה בראנדסדארפער הי"ו

יהי רצון שיזכו לרווח מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קדוש הילולים בהקדמה)